

Echipa de Banking & Finance de la Reff & Asociații, foarte activa în proiecte de digitalizare și inovație. Avocații au bifat finanțări de 350 mil. € în ultimul an și asista tranzacții cu NPLs și active bancare de cca. 250 mil. €, blocate de pandemie. Numeroase proiecte vizează mai multe jurisdicții

Viata oamenilor s-a schimbat radical imediat după declanșarea crizei planetare cauzate de apariția noului coronavirus. Munca avocaților s-a modificat și ea simțitor, specialiștii în domeniul juridic adaptându-și stilul de lucru la condițiile actuale. Practica de *Drept Bancar și Finanțări* din cadrul Reff & Asociații | Deloitte Legal a venit în întâmpinarea clienților firmei cu instrumente noi, astfel încât problemele acestora să fie soluționate cu rapiditate. „Pe lângă oferirea de sfaturi juridice privind spețe punctuale generate de criza, am publicat împreună cu specialiști din Deloitte, într-o secțiune online dedicată, numeroase articole dedicate mediului de business, atât pentru informarea lor promptă privind avalanșa de măsuri legislative adoptate de pe-o zi pe alta, cât și pentru oferirea unor recomandări practice privind adresarea provocărilor crizei. În aceeași perioadă, am organizat o serie de webinarii și conferințe online dedicate actorilor din sectorul financiar-bancar și al colectării creanțelor bancare, la care au participat sute de reprezentanți ai instituțiilor de top din piață”, a explicat pentru ^{Biz}Lawyer [Andreea Șerban](#), Senior Managing Associate Reff & Asociații | Deloitte Legal.

Perioada de lockdown a reprezentat o provocare pentru toată lumea. **Andreea Șerban** este de părere că, dincolo de provocările de business, pe plan uman și psihologic, la nivel de echipă dar și în relație cu clienții firmei, acest interval de timp i-a forțat pe toți membrii să-și antreneze toleranța la incertitudine, supunându-i, în același timp, unui test de loialitate, angajament, solidaritate și coeziune.

„Privind retrospectiv, mi-am dat seama că în izolare fizică am fost mai conectați emoțional ca niciodată. A fost, bineînțeles, și un exercițiu personal de igiena mentală, efortul de a-ți pastra focusul și de a tria avalanșa de îngrijorări și știri negative care te bombardau pe toate canalele. Între timp, o parte dintre colegii noștri au revenit la birou, ceilalți continuă în regimul de „work from home”, iar începutul toamnei ne găsește pe toți cu motoarele turate la maxim, aducându-ne contribuția într-o serie de mandate de compliance, generate de noile realități la care mediul de afaceri trebuie să se adapteze, precum și în câteva proiecte de anvergură din sectorul financiar-bancar și în tranzacții de tip M&A. Unele dintre proiectele în curs sunt confidențiale și nu putem să oferim la acest moment mai multe detalii, în orice caz în această arie de practică nu observăm o scădere a activității noastre față de anii anteriori”, punctează avocatul.

Repoziționarea industriei financiar bancare

Firma de avocatură a pus accentul, încă de la declanșarea pandemiei, pe siguranța membrilor echipei, astfel ca, de

la jumătatea lunii martie, s-a adoptat munca de acasă. Trecerea la noul regim de lucru nu a necesitat eforturi foarte mari, în condițiile în care procedurile privind munca de la distanță au implementate de ani buni în **Reff & Asociații | Deloitte Legal**.

„Dupa perioada de maxima intensitate din lunile martie-mai, în care clienții au fost asaltați de valul de modificări legislative legate de pandemie (dintre care în sectorul financiar-bancar maximul de intensitate a fost prezentat de legislația privind amânarea la plată și incertitudinile aferente diverselor proiecte legislative conexe și concurente), a devenit evidentă re poziționarea rapidă a industriei financiar bancare în perspectiva de termen mediu și lung, pe câteva linii strategice: digitalizarea (atât în ceea ce privește procesele interne ale bancilor cât și din perspectiva interacțiunii cu clienții), accesul împrumuturilor la ajutoare de stat (cu implicarea sectorului bancar și implicațiile aferente), creditarea bancară în condițiile de volatilitate și incertitudine ale perioadei și gestionarea sanatații portofoliilor de credite. Toate acestea sunt zone pe care le considerăm de importanță strategică pentru sectorul financiar și pe care ne concentrăm și cu privire la care vom fi alături de clienți în perioada următoare combinând expertiza noastră locală cu cea dată de apartenența la rețeaua globală Deloitte Legal și expertiza juridică cu competențele multiple din cadrul Deloitte”, subliniază [Andrei Burz-Pînzaru](#), *Managing Partner Reff & Asociații | Deloitte Legal* (foto).

Experții și-au adaptat din mers instrumentele de lucru la noua conjunctură și au cautat soluțiile cele mai eficiente pentru clienții lor.

În contextul pandemiei de COVID-19, tematicile recurente cu privire la care avocații au acordat asistența juridică clienților, atât celor din sectorul financiar-bancar, cât și celor din industria de leasing sau din piața asigurărilor, au vizat, printre altele, interpretarea și aplicarea legislației privind moratoriului public, modalitățile disponibile de semnare „la distanță” a contractelor pe perioada lockdown-ului și riscurile juridice aferente, agenda de digitalizare, cadrul de externalizare a unor funcții bancare, impactul crizei post-COVID asupra finanțării și posibile soluții în relația creditor-debitor.

Datorită activității desfășurate de noua arie de practică Legal Management Consulting, o linie de servicii inovatoare recent lansată de **Reff & Asociații**, echipa de *Banking & Finance* a contribuit la dezvoltarea în timp record a unei soluții de automatizare a analizării, redactării și expedierii răspunsurilor la solicitările de amânare a plății ratelor de credit primite de bănci de la împrumutați, cu scopul de a ajuta instituțiile financiare să facă față valului mare de solicitări sosite la începutul crizei sanitare.

De asemenea, cu implicarea echipei specializate în concurență și ajutor de stat, avocații au acompaniat un număr de bănci în gestionarea anumitor complexități ridicate de legislația programului „IMM Invest”, precum și un număr de împrumutați cu privire la opțiunile de amânare la plată aduse de noua legislație în materie.

[Descopera oportunitățile de recrutare de pe LegiTeam! GRATUIT.](#)

Se pune accentul pe digitalizare

Andreea Șerban amintește faptul ca pandemia a dus la o creștere a apetitului jucătorilor din piața financiar-bancară pentru digitalizare și pentru simplificarea procesului de comunicare și contractare cu proprii lor clienți. „Prin urmare, în ultimele luni, multe dintre proiectele noastre au avut o componentă importantă de digitalizare. Pe de altă parte, odată cu intrarea în vigoare a Legii 209/2019 privind serviciile de plată care transpune Directiva UE 2015/2366 (PSD 2) în legislația românească, am observat o creștere a interesului clienților în a explora diverse modele de afaceri pentru a profita de soluțiile de tip open-banking încurajate de această directivă. Am fost implicați de asemenea în mai multe mandate de compliance în sfera serviciilor de plată, în care am asistat atât instituții de credit, cât și diverse societăți nereglementate și fintech-uri, acestea din urmă dorind să își structureze modelul de afaceri astfel încât să nu aibă obligația autorizării ca instituție de plată”, arată *Senior Managing Associate Reff & Asociații*.

„În aceeași perioadă, fără legătura cu criza, în lumina adoptării noului cadru de reglementare al fondurilor de investiții alternative, am asistat o serie de clienți cu privire la riscurile și implicațiile noii legislații asupra modelului lor de afaceri, inclusiv cu privire la calificarea acestora drept fonduri de investiții alternative, pe baza criteriilor legale prevăzute la nivel european și național, dar și cu privire la oportunitățile oferite de acest nou cadru normativ pentru sectorul investițiilor”, completează **Andrei Burz-Pînzaru**.

Partenerul **Reff & Asociații** atrage atenția că proiectele de digitalizare necesită o abordare juridică complexă, multidisciplinară. „Fie că vorbim despre tehnologia pentru identificare digitală, evaluarea riscului sau semnarea electronică a contractelor de credit, toate aceste cazuri necesită un sprijin important din perspectiva juridică într-un ecosistem foarte reglementat din perspectiva GDPR, a reglementărilor bancare precum și a incidenței dreptului comun asupra unor operațiuni care, spre exemplu, nu au fost avute în vedere la redactarea *Codului Civil*.

Abordarea adecvată a unei asemenea problematice necesită o combinație de cunoștințe juridice solide, aportul unor avocați specializați în domeniul financiar-bancar și colaborarea cu experți tehnici pentru a asigura o implementare sigură din perspectiva juridică a noilor soluții aduse de inovațiile digitale. În mod diferențiator, echipa noastră are și competențe de consultanță în tehnologie și în optimizarea proceselor juridice și am asistat clienții în alegerea unor programe pentru automatizarea redactării și managementului contractelor bancare și în automatizarea proceselor juridice. De asemenea, am asistat jucători mari din sectorul financiar-bancar în desenarea și implementarea proiectelor de inovație și am fost alături de ei în dezvoltarea și lansarea de noi aplicații în mai multe țări europene, precum și în luarea deciziilor de extindere a afacerii lor în afara granițelor României. Echipa noastră a coordonat eforturile de asistență juridică în implementarea acestor proiecte inovative în toate țările implicate, iar relația noastră strânsă cu rețeaua internațională *Deloitte Legal* și cu celelalte arii de specialitate din cadrul Deloitte a fost apreciată de clienți pentru promptitudinea și calitatea livrabilelor”, punctează avocatul.

„Prin specificul societății noastre de avocați și data fiind strânsă noastră colaborare cu diferite departamente din Deloitte și parteneriatele încheiate cu lideri în domeniul transformării digitale, **Reff & Asociații | Deloitte Legal** este o societate de avocați foarte activă în diverse proiecte de digitalizare și inovație, în linie cu trendurile pe care le vedem în sectorul financiar-bancar. Unul dintre proiectele pe care le-am asistat și în această perioadă este un fintech american care dezvoltă și operează din 2018 în România o platformă online de creditare transfrontalieră care caută automat cele mai bune oferte de credit plecând de la bonitatea financiară a utilizatorilor, cu care am lucrat pentru proiectul „*Lending as a Service*” care permite utilizatorilor să caute, compare și primească credite directe de la instituțiile financiare bancare sau nebancare din România sau Uniunea Europeană. De asemenea, pe fondul accelerării trendului de digitalizare a contractelor și în lipsa actualizării cadrului legal național care reglementează semnatura electronică, am asistat clienți din sectorul financiar-bancar, leasing și asigurări, în cadrul unor proiecte vizând implementarea semnăturii electronice, consiliindu-i cu privire la modul în care aceasta poate

fi utilizata pentru a fluidiza încheierea contractelor la distanță și a diminua riscurile legale aferente folosirii acestora (de exemplu, validitate, forța probantă, aspecte practice privind folosirea documentelor semnate astfel), precum și cu privire la legislația vizând arhivarea electronică. Tot în sfera digitalizării, suntem bucuroși ca asistăm într-unul dintre primele proiecte de licențiere a furnizorilor de informare cu privire la conturi (AISP), noile entități introduse de PSD 2 care furnizează informații consolidate din mai multe conturi de plată ale utilizatorului respectivului serviciu, un proiect cu foarte multe provocări juridice prin prisma cadrului legal nou”, adaugă **Andreea Șerban** (foto).

Proiecte de finanțare

Numarul de tranzacții de finanțare a scăzut, în prima parte a anului 2020, în contextul pandemiei de COVID-19 și al condițiilor pre-existente pandemiei, precum și ca urmare a înapririi marginale a condițiilor de finanțare, creșterii relative a riscului de credit și diminuării cererii de finanțare corporate. „Avocații noștri au fost implicați în tranzacții de finanțare a caror valoare totalizează, în ultima parte a lui 2019 și în 2020, peste 350 milioane de euro. Dintre acestea, în ultimele opt luni, am fost implicați în patru tranzacții semnificative”, precizează **Andrei Burz-Pînzaru**.

La rândul său, **Patricia Enache**, *Managing Associate Refff & Asociații | Deloitte Legal*, da ca exemplu asistența juridică acordată, în contextul pandemiei COVID-19, într-o tranzacție de finanțare sindicalizată majoră la nivel european, în care mai multe instituții de credit spaniole au acordat unui important grup hotelier spaniol două credite de refinanțare, garantate de afiliații grupului debitorului din mai multe jurisdicții (inclusiv România), în suma totală de 250 de milioane de euro.

Condițiile existente în economie au făcut ca tranzacțiile ‘new money’ să fie reduse pe piața românească pe parcursul anului 2020. În aceste condiții, echipa de drept bancar a fost implicată într-o singură astfel de tranzacție de finanțare, aflată în legătură cu o importantă tranzacție imobiliară. Rolul avocaților cel mai important a fost să asigure fezabilitatea finalizării cvasi-concomitente a tranzacției imobiliare și respectiv a celei de finanțare pentru achiziție, precum și protecția juridică a vânzătorului din perspectiva acestei structurării a tranzacțiilor.

În plus, specialiștii departamentului de Banking & Finance sunt în curs de asistare a unei instituții de credit care dorește să acceseze un împrumut de peste 25 milioane de euro de la EIB, suma ce urmează să fie folosită pentru a sprijini IMM-urile eligibile în gestionarea crizei generate de pandemia de COVID-19.

„În ultimul an, avocații noștri au fost implicați în trei tranzacții de finanțare în legătură cu investiții imobiliare, dintre care una în segmentul logistica, una într-un segment mixt (office și rezidențial) și una în sectorul exclusiv office (educație). Cea mai provocatoare dintre aceste tranzacții a fost cea dedicată segmentului mixt, care a implicat asistența juridică pentru împrumuturi în legătură cu negocierea și semnarea în paralel a două seturi de documente de finanțare (contracte de credit și garanții), pentru două credite la termen acordate de către BRD – Groupe Societe Generale S.A. către două entități românești ale grupului Speedwell (important dezvoltator imobiliar belgian) în scopul finanțării unui proiect mixt incluzând o clădire de birouri, spații de co-working, facilități sportive și un complex rezidențial în Cluj-Napoca”, subliniază **Andrei Burz Pînzaru**.

„În domeniul hotelier, echipa noastră a asistat un important grup hotelier spaniol într-o tranzacție de finanțare sindicalizată majoră la nivel european, în care mai multe instituții de credit spaniole au acordat două credite de refinanțare, garantate de afiliații grupului debitorului din mai multe jurisdicții (inclusiv România), în valoare totală de 250 de milioane de euro”, amintește și **Patricia Enache**.

În plus, între clienții firmei de avocatură se numără societăți de leasing cu care consultanții colaborează în mod constant cu privire la variate aspecte juridice legate de operațiunile lor curente de leasing de

echipamente/autovehicule.

De asemenea, profesioniștii **Reff & Asociații** au lucrat alături de un important grup olandez specializat în construcția de nave pentru structurarea unor tranzacții și revizuirea documentației standard pentru vânzarea navelor construite de client, acordând asistența juridică de drept românesc inclusiv în ceea ce privește regimul juridic al proprietății, circulația internațională și constituirea de garanții asupra navelor aflate în diferite stadii de construcție, ținând seama de impactul mai multor jurisdicții asupra structurii juridice avute în vedere (i.e. româna, olandeza, cea a potențialilor cumparatori).

„Oarecum previzibil în contextul crizei, o serie de tranzacții în care asistam, unele dintre ele vizând transferul unor portofolii neperformante de credite corporate & SME și a altor active bancare în valoare cumulată de peste 250 milioane de euro, au fost suspendate. Am asistat însă cu succes în această perioadă în legătura cu achiziția unui tichet neperformant împotriva unui împrumutat persoană juridică, garantat cu ipoteca asupra unui centru comercial, în valoare de peste 35 milioane de euro”, declară Andreea Șerban.

Andrei Burz-Pînzaru atrage atenția că, în contextul perioadei dificile pe care o traversează economia, se vor acumula din nou credite neperformante în portofoliile băncilor. „Piața secundară a creditelor neperformante și-a dovedit viabilitatea în România, ajutând la preservarea sănătății sistemului bancar și e de așteptat ca lichiditatea acestuia să crească din nou. Pentru aceasta este însă nevoie de eliminarea unor restricții aduse de legislația fiscală, fără de care băncile se vor vedea lipsite de un instrument esențial în gestionarea ratei de neperformanțe, ceea ce ar pune sistemul bancar din România într-o poziție dezavantajoasă față de celelalte jurisdicții europene, cu consecințe negative asupra creditării și, implicit, a economiei în ansamblul său”, explică *Managing Partner*-ul **Reff & Asociații**.

[Intra pe portalul de concurență pentru mai multe articole referitoare la proiectele avocaților din această arie de practică](#)

Restructurări și litigii

Măsurile legislative adoptate în contextul pandemiei de COVID-19 au limitat, pentru moment, posibilitatea inițierii a numeroase tranzacții de restructurare contractuală pentru finanțări în curs, deoarece majoritatea debitorilor au preferat să apeleze la facilitățile oferite de legiuitor.

Andrei Burz-Pînzaru spune că este de așteptat că, după expirarea perioadei de moratoriu legal, numărul tranzacțiilor de restructurare să crească, cel mai probabil de la începutul anului următor. „Avocații noștri au fost implicați în mai multe tranzacții de refinanțare și restructurare, mai degrabă la nivel internațional decât local. Putem aminti asistența acordată unui important investitor european în creanțe neperformante într-o tranzacție de restructurare a mai multor credite și garanții supuse dreptului croat, solicitarea clientului având în vedere expertiza noastră în domeniu și acoperirea regională de care dispunem prin apartenența la societățile de avocați parte din *Deloitte Legal Central Europe*”, nuanțează avocatul.

În ceea ce privește eventualele litigii care ar putea interveni între finanțatori și împrumutați, coordonatorul **Reff & Asociații** menționează că perioada martie-mai a fost tensionată, în primul rând, din cauza incertitudinilor și temerilor din perspectiva de sănătate, situațiilor de întrerupere a anumitor activități economice și volatilității legislative. „Amânarea la plată a fost desigur principalul subiect de discuție între creditori și debitori, însă personal consider că o perioadă cu adevărat tensionată ar putea urma abia pe finalul anului în curs și mai ales în 2021, pe măsura ce perioada de moratoriu public se apropie de sfârșit, în funcție evident de evoluția generală a situației economice”, susține avocatul.

„Contextul economic generat de pandemia de COVID-19 a creat, fara dubiu, dificultati în relatiile dintre creditori și debitori. Masurile legislative și administrative adoptate de autoritati - dintre care cel mai potrivit exemplu este Ordonanța de Urgența nr. 37/2020 privind acordarea unor facilitati pentru creditele acordate de institutii de credit și IFN-uri anumitor categorii de debitori - au adus la randul lor complexitate juridica si comerciala, adresand in unele cazuri anumite dificultati, cel puțin pentru moment, in sa si creat premisele unor posibile complexitati viitoare. Dificultatile inerente acestei perioade nu s-au transformat neaparat în tensiuni între creditori și împrumutati, având în vedere ca mediul de business din România este mult mai matur decât a fost la momentul crizei precedente, iar majoritatea partilor implicate au fost preocupate sa protejeze și salveze relatiile comerciale. Mandatele noastre au vizat cu precadere identificarea și implementarea unor solutii cu scop de prevenție și solutii a situatiilor de tulburare a relatiilor de finantare. Având în vedere în sa ca perioada de moratoriu public se apropie de sfârșit, iar situatia economica generala nu este sensibil ameliorata față de perioada de început a pandemiei de COVID-19, anticipam în sa ca în viitor vor aparea mai multe situatii litigioase, inclusiv situatii de executari silit și insolvențe”, detaliaza **Andreea Șerban**.

Proiecte care implica mai multe jurisdictii

Majoritatea proiectelor de finantare în care firma de avocatura a acordat asistenta juridica, în ultimele 12 luni, implica într-o mare sau mai mica și aspecte de drept strain (începând de la chestiuni privind capacitatea garanțiilor/asociați ai debitorului și creditori straini și contracte de credit guvernate de legi straine).

„În cursul acestor proiecte am lucrat cu importante firme de avocatura straine, între care putem aminti Uria Menendez și DL Spania, Schellenberg Wittmer Ltd./ Attorneys at Law (Elveția), precum și pe colegii din rețeaua Deloitte Legal din alte jurisdicții”, menționeaza **Andrei Burz-Pinzaru**.

Avocatul explica faptul ca cea mai provocatoare tranzacție în care experții Reff & Asociații au acționat ca lead counsel a avut în vedere acordarea de asistenta în legatura cu restructurarea unor împrumuturi și garanțiilor accesorii deținute de un important investitor în creanțe neperformante față de un grup de entități croate aflate în dificultate. „Noi am revizuit și evaluat din perspectiva juridica structura existenta de creanțe și garanții, și am propus modificari ale acestora pentru a asigura poziția creditorului garantat. În acest context, echipa noastra a acționat și pentru coordonarea și supervizarea întregii echipe de consultanți juridici, financiari și fisici ai creditorului în legatura cu tranzacția menționata. Aspectele de fond ale structurii, supuse legii croate, au fost analizate de colegii noștri la Deloitte Legal Croatia”, detaliaza consultantul.

Proiecte în derulare

Andreea Șerban puncteaza faptul ca întreaga echipa este implicata, la început de toamna, într-o serie de proiecte extrem de interesante și cu titlu de pionierat pentru piața locala.

Avocatul amintește în acest sens licențierea unui furnizor de informare cu privire la conturi (AISP); asistarea unei institutii de credit care dorește sa acceseze un împrumut de la EIB, pentru a sprijini IMM-urile eligibile în gestionarea crizei generate de pandemia de COVID-19; revizuirea cadrului intern de externalizare și a contractelor de externalizare încheiate cu furnizori externi de catre o institutie de credit de top, în contextul accelerarii agendei de digitalizare; auditul juridic în cadrul unei tranzacții de tip M&A din sectorul procesarii plăților electronice.

O echipa, performanta, cu experienta și expunere în proiecte internaționale

Echipa de avocați specializați în *Drept Bancar și Finanțari* cuprinde șase membri și e coordonată de **Andrei Burz-Pînzaru**, Partener, împreună cu **Andreea Șerban**, Senior Managing Associate.

Cu peste 20 ani de experiență în consultanță în domeniile banci, piețe de capital și fuziuni și achiziții, **Andrei Burz-Pînzaru** este Partener în *Reff & Asociații*, societatea de avocați reprezentând rețeaua globală de avocați *Deloitte Legal* în România.

Andrei este recomandat de către publicațiile internaționale *IFLR 1000*, *Legal 500* și *Chambers & Partners* drept un avocat de top în ariile de practică drept societărilor și în practica de drept bancar și de piețe de capital. Domeniile cheie ale ariilor sale de expertiză includ dreptul bancar și piețele de capital, reglementări în sectorul serviciilor financiare, fuziuni și achiziții în sectorul serviciilor financiare, guvernarea corporativă și managementul riscului juridic.

Andreea Șerban, *Senior Managing Associate*, are aproape zece ani de experiență profesională și a fost implicată într-un spectru variat de tranzacții naționale și transfrontaliere din sectorul serviciilor financiare, în cadrul cărora își asumă adesea un rol de lider și coordonează echipe multidisciplinare de proiect.

De-a lungul timpului, a coordonat asistența juridică, de partea bancilor sau a investitorilor, în cadrul unora dintre cele mai importante tranzacții cu portofolii de credite neperformante din România, în valoare cumulată de șapte miliarde de euro, precum și în structurarea platformelor de colectare de creanțe bancare neperformante (externalizarea funcției de recuperare creanțe) și în negocierea parteneriatelor dintre bănci și entitățile de colectare creanțe (*Service Level Agreements*).

De asemenea, ea a fost implicată în proiecte de tip M&A în sectorul financiar-bancar și acordă asistența juridică instituțiilor financiare, instituțiilor emitente de monedă electronică și altor entități reglementate cu privire la toate aspectele legate de asigurarea conformității cu reglementările speciale aplicabile, inclusiv în proiecte privind serviciile de plată și în cele de digitalizare. Andreea este recunoscută de rankingurile internaționale *Legal 500*, *IFLR 1000* și *Chambers and Partners Europe*. La acest moment Andreea este implicată în toate proiectele în curs ale departamentului de *Drept Bancar*, cu rol de coordonare.

Patricia Enache (foto) s-a alăturat echipei *Reff & Asociații | Deloitte Legal* în 2019, ca *Managing Associate*, are o experiență de peste 15 ani în cadrul unor societăți importante de avocați de pe piața românească și este specializată în drept bancar și finanțări.

În decursul anilor, ea a acordat întreaga paletă de servicii de asistență juridică, de la structurare de tranzacții și audit juridic, până la asistență juridică după încheierea tranzacției, atât pentru instituții de credit cât și pentru împrumutați, în numeroase tranzacții de finanțare (sindicalizate sau bilaterale, finanțare de proiect, finanțare comercială, garanții etc.).

De asemenea, Patricia a fost implicată în numeroase proiecte privind restructurări de debite și în transferuri de active bancare, în special al portofoliilor de credite neperformante (cu o valoare nominală totală de aproximativ două miliarde de euro). Experiența ei include și consultanța juridică privind aspecte de drept bancar de reglementare, conformitate și operaționale, precum și alte aspecte specifice domeniului serviciilor financiare, cum ar fi operațiuni de leasing, servicii de plată sau asigurări.

Roxana Bratosin, *Senior Associate*, face parte din echipa **Reff & Asociații | Deloitte Legal** din 2016 și este un avocat cu experiență de peste cinci ani în industria serviciilor financiare, acordând un focus deosebit dreptului bancar zona de reglementare și dreptul piețelor de capital.

Roxana a dobândit de-a lungul timpului cunoștințe temeinice și valoroase în domeniul piețelor de capital, bancar - reglementare și asigurări, fiind foarte preocupată de evoluția cadrului legislativ național și european în aceste domenii (CRD/CRR, MiFID II, AIFMD, MAD/MAR, Solvency II, IDD).

De-a lungul anilor, Roxana a asistat o varietate de clienți din sectorul serviciilor financiare în proiecte sofisticate (instituții de credit, bănci de investiții, instituții financiare nebancare, firme de investiții, fonduri de investiții, companii listate, societăți de asigurare) și este foarte apreciată de către clienți pentru cunoștințele sale foarte solide în domeniile menționate și abordarea sa pragmatică și foarte orientată spre identificarea celor mai bune soluții pentru clienți.

Geanina Stîngaciu, *Associate*, este specializată în domeniul dreptului financiar bancar, cu un accent deosebit pe servicii de plată și proiecte de inovație.

Membru al Baroului București din 2015, Geanina a dobândit o experiență considerabilă în ceea ce privește consilierea clienților cu privire la documentația contractuală de plată (de exemplu, revizuirea termenilor și condițiilor, revizuirea contractelor de comerț electronic, structurarea fluxurilor de plăți).

Geanina a acordat, de asemenea, asistență pe probleme de reglementare referitoare la noua directivă privind serviciile de plăți (PSD 2), cum ar fi consiliere curentă, evaluarea serviciilor care sunt exceptate în conformitate cu legislația privind serviciile de plăți, proceduri de autorizare și înregistrare în relația cu Banca Națională a României (de exemplu, AISP). Fiind preocupată în mod deosebit de noile tehnologii, Geanina a dobândit, de asemenea, experiență în aspecte referitoare la semnăturile electronice.

Din echipa mai face parte și **Danuț Arion**, *Associate*, care s-a alăturat **Reff & Asociații | Deloitte Legal** la finalul anului 2018, după promovarea examenului de admitere în avocatură. A fost implicat în proiecte variate ale echipei de Banking și Finance, incluzând tranzacții de finanțare, proiecte din zona legislației de plăți sau a noilor reglementări aplicabile fondurilor de investiții alternative, vânzări de portofolii care includ credite neperformante.

Ce spun clienții despre echipa de Banking & Finance din cadrul Reff & Asociații în Legal 500, IFLR 1000 și Chambers & Partners

- „Echipa Reff & Asociații este un partener de încredere în orice tip de tranzacții din domeniul financiar-bancar, reușind să identifice, în orice context, cele mai adecvate soluții juridice, care să ofere avantaje tuturor părților implicate. Calitatea înaltă a serviciilor oferite de aceasta se datorează competențelor și specializării complexe a membrilor echipei, precum și predilecției constante a acestora pentru mijloace inovatoare și abordări eficiente.”
- „Echipa Reff & Asociații – Deloitte Legal Romania ne-a acordat asistență în cadrul unui proiect de inovare strategică și ne-a oferit consiliere pragmatică cu privire la aspecte internaționale complexe. Aceasta s-a dedicat realizării cu succes a proiectului, a dat dovadă de o foarte bună înțelegere a complexității activității, a conlucrat impecabil cu rețeaua internațională Deloitte Legal și a prezentat implicațiile juridice într-o manieră directă și practică.”
- „Toți membrii echipei dau dovadă de eficiență și eficacitate și dețin cunoștințe vaste în ceea ce privește arena financiar-bancară din Europa Centrală și de Est.”
- „Având în vedere calitatea serviciilor și timpii de reacție, faptul că am avut acces la expertiza de cea mai bună calitate și nivelul de implicare al echipei, considerăm că Reff & Asociații a fost o alegere extraordinară pentru noi într-un spectru amplu de proiecte. Impresia generală pe care ne-a lăsat-o a fost aceea de partener juridic potrivit pentru o activitate dinamică și inovatoare.”
- „Trasatura distinctivă ce caracterizează această societate și echipa sa de profesioniști constă dintr-o abordare informată, etică și eficientă a nevoilor și obiectivelor clienților. În afara de aceasta, în cadrul echipei am lucrat întotdeauna cu profesioniști bine pregătiți, dispuși să ofere consultanță tehnică solicitată, abordând în același timp în mod proactiv elementele conexe.”
- „În legătură cu lungă noastră colaborare, apreciez foarte mult faptul că echipa plasează în mod constant în centrul abordării sale obiectivele noastre, precum și frontul comun pe care îl facem împreună (de fiecare dată acționăm ca o singură echipă).”